

Poštšina plačana pri pošti 6104 Koper – Capodistria
NDP

SVETILNIK

/ Kulturni občasnik za mlade zanesenjake / Gledališče Koper / Pokrajinski muzej Koper /
Comunità Autogestita Costiera della Nazionalità Italiana Capodistria, Centro Italiano
"Carlo Combi" Capodistria / Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper / Pokrajinski arhiv Koper /
Otok, zavod za razvoj kulture in družbe / Pomorski muzej "Sergej Mašera" Piran /
Znanstveno-raziskovalno središče Koper /
/ Letnik XIX / Številka 3 / Februar 2026 / Brezplačni izvod /

Gledališče
TeatroKoper
CapodistriaMESTNO
GLEDALIŠČE
PTUJMestno gledališče Ptuj in
Gledališče Koper

Po Franu Levstiku

Martin Krpan reši Dunaj

Krstna uprizoritev

Avtorica dramatizacije in priredbe

Katja Pegan

Režiserka Katja Pegan

Scenograf in kostumograf

Andrej Vrhovnik

Avtor glasbenega izbora in pianist

Robert Vatovec

Lektor Martin Vrtačnik

Asistentka režije Renata Vidič

Igralci

Martin Krpan

Mak Tepšič

ostale vloge

Franko Korošec

Mila Peršin / Tina Skvarča

Tonski tehnik Martin Belac / Alen Kump.
Lučni tehnik Amar Ferizović. Garderob-
berki Karolina Rulofs, Blažka Šifrar.

Premieri

● v Mestnem gledališču Ptuj,
8. september 2025● v Gledališču Koper
7. februarja 2026

Sezona 2025/2026

Le kdo ne pozna **znamenitega tihotapca z Vrha pri Sveti Trojici**, ki ga je zaradi prekupčevanja z angleško soljo preganjala sama avstrijska oblast, sicer pa **dobrodušnega in poštenega hrusta**, ki je s svojo zvesto

Foto: Stanislav Zebec

kobilico in gorjačo, izklesano iz najlepše dvorne lipe, **premagal velikana Brdavsa**, strah in trepet cesarskega mesta? Seveda gre za Martina Krpana, naslovnega **junaka prve slovenske umetne pripovedke**, in njegovo dunajsko prigodo, ki jo je **Fran Levstik** prvič objavil leta **1858** v Slovenskem glasniku, da bi v njej soočil predstavnika slovenskega kmečkega življa, z zvijačno dunajsko gospodo. Levstikov junak je pozneje večkrat zaživel tudi v likovni umetnosti, na gledaliških odrih (koprsko gledališče je v svoji prvi sezoni prizor srečanja cesarice in Krpana v njeni spalnici umestilo v predstavo Enajsta šola) ter v animirani film.

Martin Krpan je **zanimiv in skrivnosten literarni/dramski junak**. Je tiho-tapec dragocenega tovara, toda hkrati pogumen kmečki hrust, ki premaga strašnega in nepremagljivega Brdavsa, ki ustrahuje Dunaj. Premaga ga z orožjem, ki si ga izdelava sam iz krasne in mogočne lipe, ki cesarici nudi senco in ohladitev v vročih dneh.

Kako poimenujemo Krpanovo orožje?

(Mesarica)

Martin Krpan je junak, ki se požvižga na mnenje in zbadljivke drugih, pred-

Foto: Stanislav Zebec

vsem imenitnih dunajskih gospodov, ki se posmehujejo njegovemu kmečkemu poreklu. In, na koncu, prav ta kmečki fant, s svojim znanjem, spretnostjo, močjo, premaga groznega Brdavsa, ki je bil do prihoda Martina Krpana nepremagljiv.

*Zdaj vemo, kdo je Martin Krpan.
Ne vemo pa, kdo je Martinova kobilica?
Obkroži pravilen odgovor.*

A *Zelena kobilica, ki poskakuje in dela
družbo Martinu Krpanu na dolgih
poteh.*

B *Majhna kobila, zvesta Martinova
spremljevalka.*

(Rešitev: B)

V zgodbi o Martinu Krpanu je bilo
zame vedno najzanimivejše vprašanje,
kaj je angleška sol?

*Zakaj je angleška sol tako poseben
tovor, da ga je moral Martin Krpan tiho-
tapiti?*

*Ima svojo razlago, zakaj je bila sol
dragoceni tovor, ki se ga je tihotapilo?
Zapiši jo.*

Angleška naj bi se ji v tistih časih rekle
zato, ker je prihajala iz tujine, iz dežele
zunaj habsburške monarhije. Sol je bila
dragocena surovina, ker je bila nepogreš-
ljiva v vsakdanjem življenju. Takrat še ni
bilo hladilnikov in sol se je uporabljala za
konzerviranje hrane, predvsem za meso
in ribe. Tudi živini je treba v hrano doda-
jati sol, zaradi mineralov, ki jih sol vsebu-
je. In, seveda, sol se še danes uporablja
vsakodnevno pri kuhanju. Prav zato je
bila sol nepogrešljiva dobrina in je kot
taka predstavljala vir zaslužka monarhije.

Sol so v habsburški monarhiji lahko
prodajali samo za to določeni državni
trgovci in davki na sol so bili zelo visoki.
Navadni ljudje so si jo težko privoščili.
Tukaj pa vstopi v igro Martin Krpan, ki jo
tihotapi ter s tem izraža upor proti po-
žrešni državi.

Foto: Stanislav Žebec

*Skušaj si predstavljati tvoj
vsakdan brez hladilnika, televizije,
mobilnega telefona, računalnika,
avta, asfaltiranih cest?*

*Razmišljanje zapiši v obliki
domišljajske zgodbe.*

*Kako bi ti razložil/-la pomen »požrešna
država«? Kaj požira, da je požrešna?*

Ampak **sol**, ki jo je tihotapil Martin
Krpan, mogoče sploh ni bila **jedilna sol**.
Mogoče je bila angleška sol **soliter**,
kemikalija, ki so jo uporabljali pri izdelavi
smodnika. In jo je zato moral tihotapiti.

*Kaj meniš, bi lahko bila angleška sol
soliter? Pojasni svoje razmišljanje.*

Zanimivost

V Ljubljani, v bližini mestne
tržnice, je **trg**, ki nam odpira
pogled na Lutkovno gledališče
Ljubljansko, vzpenjačo in Plečnikov
Peglezen. Na vrhu gledališke stavbe
je **strešno okno, s katerega se ob
vsaki polni uri prikažeta Martin Krpan
in njegova kobilica.**

*Na zemljevidu poišči omenjeni
trg ali ga obišči in poizvedi,
kako se imenuje.*

(Krekov trg)

Ali si že kdaj slišal/-la koga reči: »**ta človek pa nima niti kančka soli v glavi**«; ali pa: »**nehaj mi soliti pamet**«. Besedno zvezo »soliti pamet« imenujemo **frazem**. Pomeni pa, da neka oseba drugi osebi vsiljuje svoje mnenje, ker ima sama sebe za pametnejšo.

(<https://www.slo-na-dlani.si/frida/1026>)

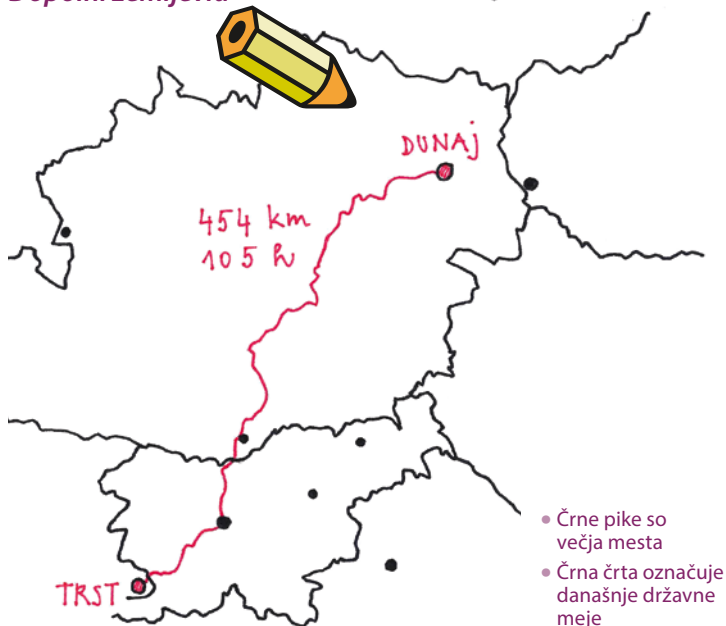
Poznamo še **nekaj frazemov o soli**: biti sol zemlje, imeti kaj več soli v glavi, ne zaslužiti niti za sol.

(<https://fran.si/iskanje?View=1&hs=1&Query=sol&FilteredDictionaryIds=192&FilteredDictionaryIds=216>)

Mogoče je Martin Krpan, neustrašni in pretkani tihotapec, imel veliko soli v glavi, da je tako uspešno prelistal oblast in roko pravice ter premagal Brdavsca.

Kaj meniš?

Dopolni zemljevid

Ilustracija: Samanta Kobal

Martin Krpan in njegova kobilica sta sol tovorila **od Primorske, mogoče Trsta, preko Notranjske na Dunaj**.

Domači kraj Martina Krpana naj bi bil **Vrh (Vasišče) pri Sveti Trojici**. Ležal naj bi pod vrhom Svete Trojice.

Na spodnjem zemljevidu je označena tihotapska pot, ki sta jo junaka morala prehoditi, da sta od morja prišla na Dunaj. **Najdi natančen zemljevid in na njem označi še nekaj dodatnih krajev, mimo katerih je peljala njuna pot. Prav tako na zemljevidu poišči vrh Sveta Trojica v Pivški kotlini in ga označi.** Eden od krajev v okolici Martinovega izvora nosi danes njegovo podobo v grbu. **Kateri kraj je to?**

(Pivka)

Foto: Stanislav Žebec

Zdaj, ko imaš pred sabo podrobno označeno **tihotapsko pot**, **si zamisli domišljjsko zgodbo, ki pripoveduje o njunih dogodivščinah na poti. Zapišeš jo lahko npr. v obliki popotnih zapiskov ali dnevnika. Za pripovedovalca/-ko lahko izbereš Martina Krpana, kobilico ali vsevednega pripovedovalca.**

* **Samanta Kobal**

Slovarček

Tihotapec – kdor skrivaj, na nedovoljen način prenaša kaj čez državno mejo.

(<https://www.xn--franek-l2a.si/beseda/s078862/tihotapec>)

Hrust – velik, zelo močan človek.

(<https://www.xn--franek-l2a.si/beseda/s020415/hrust>)

Soliter – spojina kalija, dušika in kisika, ki se uporablja pri izdelavi smodnika (eden izmed pomenov).

(<https://www.xn--franek-l2a.si/beseda/s071833/soliter>)

Frazem – besedna zveza, katere pomen ni ali je samo delno ugotovljiv iz pomenov njenih sestavin in ki ima praviloma stalno ali samo omejeno spremenljivo sestavo.

(<https://www.xn--franek-l2a.si/beseda/s111356/frazem>)

Roka pravice – oblast, sodišče.

(<https://fran.si/192/janez-keber-frazeoloski-slovar-slovenskega-jezika/4217432/roka?View=1&Query=roka#Frazem90>)

Muzejska zima na fotografijah

Foto: arhiv PMK

Foto: arhiv PMK

Na novoletni delavnici smo raziskovali šege in navade adventnega časa. Izvedeli smo, kako so praznike praznovali nekoč, ter skupaj okrasili božično drevesce in izdelali papirnate jaslice. Dopoldan je hitro minil v veselju, ustvarjanju in prijetnem druženju, polnem lepih prazničnih zgodb.

Foto: Foto: Vrtec Mavrica Izola

V Vrtcu Mavrica Izola smo skupaj odkrivali praznične običaje adventnega časa. Spoznali smo, kako so nekoč krasili božično drevesce, sejali božično žito, izdelovali jaslice in pripravljali praznične dobrote. V drugem delu delavnice so otroci barvali oblace in z njimi okrasili drevesce.

Obiskali so nas otroci iz Vrtca pri OŠ Gračišče. Skupaj smo odkrivali pravljico palačo muzeja in si po ogledu mozaika iz rimske vile ustvarili tudi svoj lastni mozaik.

Foto: Vrtec pri OŠ Gračišče

Ob zibelki: zgodba babištva v Istri

V preteklosti se je večina otrok rodila doma. Pri porodu je porodnicam pomagala **babica**. To je bila izkušena ženska, ki je znala pomagati porodnici in novorojenčku.

V **18. stoletju** so začeli ustanavljati **babiške šole**, tudi v **Trstu** leta 1815, kjer so se šolale tudi slovenske babice. V teh šolah so se bodoče babice učile, kako varno pomagati pri porodu. Po opravljenem izpitu so dobile dovoljenje za opravljanje poklica.

V mestih so usposobljene babice delovale že v **19. stoletju**, na podeželju

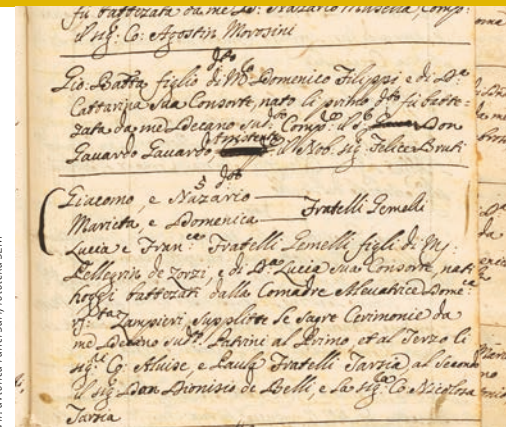

Kmečka zibelka, Brkini, 1955

pa so še dolgo pomagale babice brez šole, ki so se učile iz izkušenj starejših porodnih pomočnic.

V preteklosti je umrlo veliko dojenčkov, zato so jih po rojstvu hitro krstili. Če je bil otrok v nevarnosti, je krst lahko opravila tudi babica. Do začetka **19. stoletja** je skoraj **30 od 100 otrok** umrlo pred prvim letom. Razlogi so bili težki porodi, nezadostne higienske razmere, mraz in posledično prehladi, neustrezna prehrana za dojenčka ter pomanjkanje zdravniške pomoči.

Porodi so se počasi preselili v **porodnišnice**. V **Istri** so ženske rojevale doma do leta **1949**, nato pa se vzpostavi regijska porodnišnica, ki je delovala v nekdanjem servitskem samostanu, danes pa deluje v **Splošni bolnišnici Izola**.

Krstna matična knjiga, 18. stoletje

Ugotovi, kaj manjka – dopolni z manjkajočimi besedami: POVOJI, BABIŠKO, SVETNIKI, SRAJČICA, POROD

- Babice so se učile v šoli.
- Babice so se učile, kako varno voditi
- Izbira otrokovega imena je bila zelo pomembna. Ljudje so verjeli, da lahko ime vpliva na otrokovo življenje ali pokaže njegove lastnosti. Starši so otrokom pogosto dali ime po
- Novorojenčke so po rojstvu skrbno zavijali v, saj so verjeli, da jim to pomaga pri pravilnem razvoju kosti.
- Ko je otrok prerasel povoje, je dobil preprosto Otroška oblačila so morala biti trpežna, saj jih je pogosto nosilo več otrok.

Poveži pojme z njihovim opisom:

Povoji

□ kraj kjer ženske rodijo ob pomoči babic in zdravnikov

Porodnišnica

□ obred, pri katerem otrok dobi ime in postane del skupnosti

Krst

□ ženska, ki pomaga pri porodu

Babica

□ trakovi blaga, v katere so zavijali dojenčke

Diploma za babico.

Ravnateljstvo c. kr. učilišča za babištvo v Trstu

opričuje s tem da je *Antonija Kuret roj. Vatorec* sojena v *Bertokih* pristojeca v *Bertoke 1. ob. Koper* obiskovala po predpisu slovenski tečaj za babice na tem učilišču, se potem podvrgla dne *27. Marca 1914* strogi skušnji za babice pred o to postavljenou skuševalno komisijo z *zadostnim* uspehom, in izkazala s tem svojo sposobnost za izvrševanje babiškega posla tako, kakor ustreza predpisom.

Ker je ona storila predpisano obljubo dne *28. Marca 1914* ima pravico, na podstavi te diplome v osemletju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru, zglasiti se po predpisu pri pristojnem oblastu kraja, v katerem se naseli, izvrševati babiški posel po določili vročenih ji službenih predpisov za babice.

Ravnateljstvo c. kr. učilišča za babištvo

v Trstu, dne *28. Marca 1914*

Prof. Dr. L. Wapner
Profesor c. kr. učilišča za babištvo

Dr. J. Celebini
Ravnatelj c. kr. učilišča za babištvo in
predsednik izpraševalne komisije.

S tem potrjujem, da sem pri svoji obljubi dobila en izvod veljavni službeni predpisov za babice

Antonija Kuret *Sl. 4932114*

Oglasila se je v redu za izvrševanje babiškega posla.

Ohrajno glavništvo
1 April 1914
Tolleu

▲ Babiška diploma Antonije Kuret iz leta 1914

Vir: zasebna last

◀ Neznani slikar: Marija časti dete, 1631, olje na platno

Vir: fototeka Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož

Drži ali ne drži? S križcem označi, ali navedena trditev ...

- 1.) Babice so lahko pomagale samo bogatim porodicam.
- 2.) V preteklosti so ženske rojevale izključno v porodnišnici.
- 3.) Krst je bil zelo pomemben dogodek v življenju otroka.
- 4.) Babice so lahko ob nevarnosti same krstile novorojenčka.
- 5.) Smrt otrok je bila v preteklosti redka.

drži ne drži

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Rešitev: 1. ne drži, 2. ne drži, 3. drži, 4. drži, 5. ne drži.

Napovednik dogodkov

■ V nedeljo, 8. februarja 2026, na **slovenski kulturni praznik**,

bomo v muzeju na široko odprli vrata.

Na ta dan bodo potekali različni dogodki in delavnice za otroke,

brezplačno si boste lahko ogledali vse **muzejske**

zbirke in občasne **razstave: palača**

Belgramoni Tacco (Kidričeva 19) in

Etnološka zbirka (Gramscijev trg 4–5). Še posebej vabimo družine na samostojno raziskovanje muzejskih zbirk in razstav. V palači Belgramoni Tacco se boste lahko podali na Lov na zaklad, na katerem boste s pomočjo načrta muzeja (1 €) raziskovali muzejske zbirke, se zabavali in hkrati učili ob naših didaktičnih koticah. Obiščite nas! *

Thomas Hrnčič, 1891; CC BY 4.0. https://austria-forum.org/af/Bilder_und_Videos/

Med 17. in 20. februarjem 2026 bodo v muzeju potekale **zimske počitniške delavnice**. Skupaj bomo **ustvarjali, raziskovali, se zabavali** in tudi marsikaj **novega naučili**. Pridite po nepozabno doživetje, polno veselja, novih prijateljev in zanimivih dogodivščin! Točne vsebine preverite na naši spletni strani ali Facebook profilu muzeja.

Med 17. in 20. februarjem 2026

bodo v muzeju potekale **zimske počitniške**

delavnice. Skupaj

bomo **ustvarjali, raziskovali,**

se zabavali in tudi marsikaj **novega**

naučili. Pridite po nepozabno doži-

vetje, polno veselja, novih prijatelj-

stev in zanimivih dogodivščin! Točne

vsebine preverite na naši spletni

strani ali Facebook profilu muzeja.

* Tjaša

Il progetto Kiss & Go! – Baci bilingui

Lo sai che “cluca”, termine usato quotidianamente nelle case triestine per indicare la maniglia, deriva dallo sloveno “kljuka”? E che il termine sloveno “cuketa”, molto comune sul litorale, deriva proprio dall’italiano “zucchi-

na”? Ebbene sì, nella zona di confine tra Italia e Slovenia si incontrano e convivono due lingue differenti, che nel corso dei secoli hanno visto scambiarsi l’un l’altra molte parole, creando un ambiente unico nel suo genere. Da qui è nata l’idea dei **“Baci bilingui”**: due terre e due lingue che si toccano e camminano insieme tra passato e futuro.

Per permettere a più persone possibili di scoprire la ricchezza di questa convivenza tra lingue, la minoranza italiana in Slovenia e Croazia e la minoranza slovena in Italia hanno unito le forze, ideando il progetto **Kiss & Go!**. Il progetto è indirizzato a parlanti italiano e/o sloveno di tutte le età e propone un’app per scoprire la lingua, un piccolo dizionarietto delle parole dialettali in comune tra l’italiano e lo sloveno, dei giochi multimediali bilingui e una serie di *gadget* a tema: cartoline, agendine, grembiuli da cucina, zainetti e chi più ne ha più ne metta.

A proposito dei giochi...

Il primo dei due giochi si intitola **“Parole deliziose – Okusne besede”** ed è stato molto apprezzato dai più piccoli (ma non solo). Consiste nel realizzare una serie di

ricette inserendo di volta in volta gli ingredienti giusti, i cui nomi compaiono sullo schermo in lingua italiana oppure slovena, in maniera del tutto casuale. Tra le ricette da cuocere in pentola, la frittata di asparagi, le trippe al sugo e le famosissime *sardele in savor!* Il secondo gioco si intitola invece **“Dialogo oltre il confine – Pogovor čez mejo”**. Si tratta di un vero e proprio quiz, in cui il giocatore è chiamato a rispondere a delle intriganti domande linguisti-

Varie postazioni di Kiss & Go! nei centri commerciali dell'area transfrontaliera italo-slovena

che su alcune parole slovene prese in prestito nel dialetto degli italiani e viceversa. Per i curiosi, questo gioco è accessibile anche *online* al sito web <https://kiss-go.eu/>.

Durante le festività natalizie, le postazioni di Kiss & Go!, con i due giochi multi-

mediali e gli innumerevoli *gadget*, hanno fatto il giro di vari centri commerciali lungo il confine tra Italia e Slovenia. A partire dal centro commerciale *Super-nova* di Nova Gorica, per finire poi con il *Tiare* di Villesse (Gorizia) nei giorni a ridosso dell'Epifania. Le postazioni

saranno fruibili prossimamente presso il Centro multimediale "Gravisi" dell'Unione Italiana di Capodistria in Via del Fronte di Liberazione 8 / Ulica Osvobodilne Fronte 8, dove rimarranno in pianta stabile. ✱ *Paola Lucarelli, Alessandra Balbi, Marianna Capriotti*

Svetlobni potep – ko zgodba, svetloba in domišljija oživijo knjižnico

V ponedeljek, 8. decembra 2025, se je Oddelek za odrasle Knjižnice Koper za en dan spremenil v prav poseben pravljčni prostor. Med knjižnimi policami, kjer sicer vladata tišina in zbranost, je zaživela **svetlobna otroška predstava Svetlobni potep**, ki smo jo gostili v Knjižnici Koper. Zaradi velikega zanimanja smo organizirali kar tri ponovitve predstave, ki so jih obiskali številni otroci skupaj s starši.

Svetlobni potep je avtorska predstava **Jaka Šimenca**, nastala je v produkciji **Anton Podbevšek Teatra**, pri kateri sta kot soustvarjalca sodelovala Barbara Bulatović in Gal Škrjanec Skaberne. V predstavi je zaigral **Pavle Ravnohrib**, ki je z občutkom in igrivostjo popeljal občinstvo v svet svetlobe, senc in barv.

Predstava je otrokom na privlačen in razumljiv način približala **fizikalna dejstva o svetlobi, barvah in oblikah**. Glavna junaka, hudomušna in iskriva **svetlobna robotka**, kot svoje glavno izrazno sredstvo uporabljata prav svetlobo. Z njeno pomočjo radovedno raziskujeta prostore in predmete okoli sebe ter iščeta preproste odgovore na zapletena vprašanja o svetlobi. Njuna komunikacija ni potekala z običajnimi besedami, temveč z zvoki, ki so se razlikovali po barvi glasu, hitrosti in načinu, s čimer sta izražala svoja čustva, razpoloženje in odzive na okolico.

Otroci so robotka spremljali na begu pred temo, na potovanju skozi skrivnostni svet senc ter naprej v mavrični spekter barv in svetlobe. Svetloba in tema, ki že od nekdaj polnita domišljjski svet otrok in odraslih, sta v predstavi dobili posebno vlogo. Pokazalo se je, da nista nasprotnici, temveč sta med seboj tesno povezani in si dajeta smisel. Predstava je nevsiljivo odpirala vprašanja, kot so: **kako nastane svetloba in tema, ali sta lahko prijateljici ter kdaj in kako sodelujeta**.

Posebno doživetje je ustvaril tudi prostor izvedbe. Oddelek za odrasle Knjižnice Koper, ki ga otroci običajno doživljajo drugače, se je v času predstave preobrazil v intimen in topel gledališki prostor. Mehki svetlobni učinki so med knjižnimi policami ustvarili pravljčno vzdušje, v katerem so se otroci umirili, prisluhnili in se prepustili domišljiji. Knjižnica se je tako znova pokazala kot prostor, kjer ne prebivajo le knjige, temveč tudi zgodbe, ki oživijo z gledališčem, svetlobo in skupnim doživljanjem.

Odziv otrok je bil izjemen – radovedni pogledi, zbrana tišina med prizori in nasmehi ob koncu predstave so pokazali, kako močno jih je *Svetlobni potep* nagovoril. Tudi starši so z veseljem spremljali dogajanje in poudarili, kako dragoceno je, da lahko skupaj z otroki doživijo kulturni dogodek, ki je hkrati **poučen, igriv in čaroben**.

Svetlobni potep je bil lep primer sodelovanja med kulturnimi ustanovami. Predstava ni bila le gledališki dogodek, temveč **povabilo k raziskovanju, poslušanju in razmišljanju o svetu okoli nas**. Pokazala je, da **svetloba ne sveti le zato, da vidimo, temveč tudi zato, da začutimo, razumemo in sanjamo.** *

Foto: Tina Škrokov Cotič / Lahiv Knjižnice

Reši kviz o svetlobi

- 1.) Kaj potrebujemo, da lahko vidimo predmete okoli sebe?
 - a) temo
 - b) svetlobo
 - c) tišino
- 2.) Kaj nastane, ko svetloba posije na predmet in za njim ni svetlobe?
 - a) barva
 - b) senca
 - c) zvok
- 3.) Kaj se zgodi s svetlobo, ko gre skozi dežne kapljice ali prizmo?
 - a) izgine
 - b) spremeni se v senco
 - c) razdeli se na več barv
- 4.) Zakaj sta svetloba in tema pomembni skupaj?
 - a) ker brez teme ne moremo spati
 - b) ker lahko svetlobo opazimo šele, ko jo primerjamo s temo
 - c) ker sta vedno sprti

Rešitev: 1b, 2b, 3c, 4b

Kekec, preden je prišel na platno

Kako so v 50. letih oglaševali film brez interneta

Letos mineva **75 let** od takrat, ko je na filmska platna prvič stopil pogumni pastirček Kekec. Mladinski film Kekec je nastal po knjižni predlogi *Kekec nad samotnim breznom*, ki jo je napisal **Josip Vandot** pred več kot 100 leti, natančneje leta 1924. Film, ki ga je režiral **Jože Gale**, je **zgodbo o pogumu, prijateljstvu** in **iskanju pravice** prenesel z literarnih strani na filmsko platno ter jo

približal najširšemu občinstvu. Pripoved je hitro postala ena najbolj prepoznavnih slovenskih zgodb – najprej v knjigi, nato še na filmu. Drznemo si trditi, da ga ni Slovenca, ki ne bi poznal znamenite pesmi »*Kaj mi poje ptičica*« (pogosto poznana tudi kot »*Dobra volja je najboljša*«), in ravno ta pesem je v tem filmu.

Danes smo Kekca vajeni gledati na televiziji ali spletu. A kako so ljudje sploh izvedeli, da film prihaja v kino, v času, ko še ni bilo družbenih omrežij, napovednikov na YouTubeu in spletnih oglasov?

Odgovor se skriva v zanimivih promocijskih fotografijah, ki jih danes hrani tudi Pokrajinski arhiv Koper v fondu *SI_PAK/*

0183 – Globus Koper. Po drugi svetovni vojni je bilo na območju nekdanje cone B (Koper, Izola, Piran in okolica) Svobodnega tržaškega ozemlja kino dvoran zelo malo, pa še te so bile slabo opremljene. Filmi so se vrteli na starih aparatih, stoli so bili skromni, ponudba pa majhna.

Da bi ljudje imeli več možnosti za »filmski pobeg«, je bilo leta **1947** v Kopru ustanovljeno filmsko in fotografsko podjetje **Globus**. V nekaj letih je upravljalo že štirinajst kinematografov, v Kopru, Izoli in Piranu so filme vrteli skoraj vsak večer, po manjših krajih pa nekajkrat na teden. Imeli so celo potujoča kina, ki so filme pripeljali tja, kjer ni bilo stalne dvorane. Globus je imel tudi velike težave z dobavo filmov. Na začetku so jih uvažali iz Trsta, sinhronizirane v italijanščino, kasneje pa so vedno bolj posegali po jugoslovanskih filmih.

V petdesetih letih prejšnjega stoletja so filme oglaševali precej drugače kot danes. Med arhivskim gradivom so se ohranile **promocijske fotografije**, s katerimi so film *Kekec* promovirali v lokalnih kinematografih. Na prvi pogled niso nič posebnega, dokler jih ne pogledaš bliže.

To niso plakati, natisnjeni v tiskarni. Nastali so tako, da so iz filmskih trakov razvili posamezne fotografske posnetke, jih nato ročno nalepili na kartonaste podlage in izobesili na oglasne deske pred kinodvoranami. Vsaka fotografija je bila pravzaprav majhen ročni izdelek.

Takšno oglaševanje danes imenujemo kar DIY (*Do it yourself*) – »naredi sam«, čeprav tega izraza takrat še niso poznali. Podobno kot danes, ko si kdo sam naredi plakat za šolsko prireditev ali okraši svojo sobo – ni popolno kot iz trgovine, je pa izvirno in tvoje.

Vprašanja

1. Katero obletnico filma *Kekec* omenjamo v besedilu?

a) 25-letnico filma. **b)** 50-letnico filma. **c)** 75-letnico filma.

2. Kako so v 50. letih prejšnjega stoletja oglaševali film *Kekec* v Kopru?

a) Z videospoti na televiziji. **b)** Z ročno narejenimi fotografijami, nalepljenimi na kartonaste podlage. **c)** Z oglasi na družbenih omrežjih.

3. Kaj pomeni izraz *DIY (Do it yourself)* v kontekstu besedila?

a) Da vse delo prepustiš profesionalnim oblikovalcem. **b)** Da stvari narediš sam ali s prijatelji, z lastnimi rokami. **c)** Da kupiš že vnaprej pripravljene plakate v trgovini.

4. Zakaj so promocijske fotografije za film *Kekec* danes pomembne za Pokrajinski arhiv Koper?

a) Ker prikazujejo, kako so nekoč oglaševali filme in kako je nastajala kulturna dediščina. **b)** Ker so na njih skriti posnetki neobjavljenih delov filma. **c)** Ker jih uporabljajo kot ozadje za računalniška namizja v arhivu. *

Rešitve: 1c, 2b, 3b, 4a

Takšno oglaševanje je bilo zelo učinkovito: mimoidoči so se ustavili, pogledali slike in izvedeli, kakšen film jih čaka.

Fotografije so danes zelo dragocene, ker čeprav Pokrajinski arhiv Koper ni neposredno povezan z nastankom filma ali knjige, te promocijske slike pripovedujejo drugo plat zgodbe. Ne govorijo le o Kekcu, temveč o tem, kako so ljudje nekoč živeli, ustvarjali in delili informacije. So dokaz: ● **kako so filmi prišli do občinstva**, ● **kako so bili videti prvi filmski napovedniki**, ● **in kako je vsakdanje ustvarjanje pustilo sledi**, ki jih danes imenujemo kulturna dediščina.

Gre za drobne utrinke iz filma, ki jih običajno vidimo le v gibanju ali si jih predstavljamo ob branju knjige. Tukaj pa so obstali, nalepljeni na karton, ujeti v trenutek. Morda boš naslednjič, ko boš gledal Kekca, pomislil še na otroke, ki so pred 75 leti pred kinom v Kopru, Izoli, Piranu itd. stali pred takšnimi fotografijami in nestrpno čakali, da se film začne.

* Jan Cotič

Manj znani izrazi

Svobodno tržaško ozemlje (STO) – Po drugi svetovni vojni je bilo območje okoli Trsta nekaj časa posebno ozemlje, ki ni spadalo ne pod Italijo ne pod Jugoslavijo. Imelo je posebno upravo in se je imenovalo Svobodno tržaško ozemlje (STO).

Cona B – Svobodno tržaško ozemlje je bilo razdeljeno na cono A in cono B. Cona B je obsegala območje severozahodne Istre, kamor so spadali tudi Koper, Izola in Piran. Prav tam so delovali kinematografi podjetja Globus, kjer so prikazovali filme, med drugim tudi Kekca.

DIY (Do it yourself) – Dobesedno pomeni »naredi sam«. Uporablja se, kadar nekaj **ustvariš sam ali s prijatelji**, z lastnimi rokami – namesto da to naročiš pri podjetju ali kupiš že narejeno. V besedilu pomeni, da so plakatne fotografije za film *Kekec* **ročno izdelali in nalepili** v kinu, ne pa naročili pri profesionalni agenciji.

“Filmski pobeg” – Izraz “filmski pobeg” pomeni, da greš v kino, da za nekaj časa pozabiš na vsakdanje skrbi in se “preseliš” v svet filma. Tako kot danes je bil tudi takrat kino prostor, kjer so ljudje našli zabavo, sprostitve in malo domišljije. *

Otroci kot filmski žiranti ali selektorji – kako, prosim?

Pa pogledjmo, v katerem filmu tiči zajec. Najprej pozabite, da ste ,samo' gledalci in da ste ,samo' otroci. Prelevite se v dejavne soustvarjalce izkušnje ogleda filmov. Uberimo dve poti. Prva pot: v program, pa naj bo to kina, festivala, televizije ali spletne strani, mora filme nekdo uvrstiti, da nam bodo na voljo za ogled. Druga pot: pogosto pri filmih naletimo na omembo, da so ga nekje nagradili, in to razumemo kot priznanje za kakovost. V čem je razlika? **S programom se ukvarjajo filmski selektorji, nagrade pa podeljujejo filmske žirije.** Obojim pa je skupno, da aktivno gledajo filme, se o njih poglobljeno pogovarjajo in razmišljajo. Čeprav se sliši zelo odraslo, te vloge niso rezervirane samo zanje, temveč lahko to počnete tudi vi. Seveda mladi žiranti ali selektorji ne razmišljate kot profesionalci, temveč angažirani mladi gledalci. Pogloblino se v značilnosti obeh kategorij.

Filmski selektorji

Večino dela opravijo, še preden se prireditev začne oziroma je program na voljo javnosti. Gledajo veliko filmov, po navadi daljše časovno obdobje. O vsakem filmu se pogovarjajo, poglobljeno razmišljajo, se posvetujejo glede na to, **kaj želijo pokazati gledalcem in zakaj.** Ob tem imajo v mislih, **kdo bodo gledalci, koliko bodo stari in kaj jih zanima.** Nato se dogovorijo, katere od teh filmov bodo uvrstili v svoj izbor. To nikakor ne pomeni osebnih muh in želja, temveč **odgo-**

vorno izbiro za svoje sovrstnike, družino in tudi nepoznane gledalce.

Naloga:

Oglej si vsaj tri filme po svojem izboru in ob ogledu zapiši svoja razmišljanja. Kaj v filmu se ti je najbolj vtisnilo v spomin? Zakaj? Kateri lik ti je bil najbližje in zakaj? Te je kaj presenetilo? Kako si se ob ogledu počutil/-a?

Nato se postavi v poskusno selektorsko vlogo. Pred tabo je dolg meglen vikend in vsem družinskim članom je doma neznansko dolgčas. Tebi so naložili odgovornost, da jih posadiš na kavč in jim pripraviš čudovito filmsko izkušnjo, ki se je boste še dolgo spominjali. Kateri film boš izbral/-a in zakaj? Je primeren za vse tvoje gledalce? Kako jih boš navdušil/-a za ogled filma in kako jim ga boš v nekaj stavkih pred ogledom predstavil/-a?

Filmski žiranti

Večja ali manjša skupina posameznikov, ki je na festivalu ali drugi prireditvi izbrana, da odloči, **kateri film je po njihovem mnenju najboljši** in mu bodo podelili nagrado. Gledajo že pred tem pripravljen programski izbor filmov, o njih se pogovarjajo, izmenjujejo mnenja, na koncu pa **z glasovanjem ali dogovorom odločijo, kdo je njihov zmagovalce.**

Naloga:

S prijatelji izberite tri filme, ki si jih boste skupaj ogledali. Nato na uradnem sestanku žirije razmislite o vprašanjih iz prejšnje naloge ter določite zmagovalca.

Se želite preizkusiti v kateri od vlog?

V Sloveniji na festivalu animiranega filma Animateka otroška žirija Slonovega tekmovalnega programa vsako leto podeli nagrado slon. **Mlada žirija iz več kot 30 držav pa se že trinajst let srečuje na največjem evropskem dogodku pod krovom Evropske filmske akademije, kjer vsako leto izmed treh filmov izberejo zmagovalca in mu podelijo Evropsko nagrado mladega filmskega občinstva.** Zavod Otok slovenske žirante vključuje v Art kinu Odeon v Izoli in po spletu.

Medtem ko mladi selektorji z OŠ Elvire Vatovec Prade v okviru **Mreže evropskih festivalov Young4Film** že več let izbirajo film za vsako izdajo festivala Kino Otok, pa letos prihaja za vse osnovnošolce priložnost tudi med poletjem. V **petdnevnem počitniškem sklopu Filmske počitnice**, ki bo obsegal gledanje filmov, pogovore ob filmih, ustvarjanje in družabne aktivnosti, bodo **udeleženci tudi kot mladi selektorji izbirali kratke filme** za zaključno projekcijo za družine. Za več informacij, datum in prijave pišite na meri.viler@isolacinema.org. * Ana

1 – Mlada žirija Evropske nagrade mladega filmskega občinstva v družbi z izolsko maskoto Bepijem. **2** – Priprava promocijskega filmskega plakata selektorjev OŠ Prade za 21. Kino Otok v Izoli. **3** – Glasovanje za Evropsko nagrado mladega filmskega občinstva v Art kinu Odeon v Izoli. **4** – Mladi iz vseh evropskih držav na spletu glasujejo za Evropsko nagrado mladega filmskega občinstva. **5** – Mladi selektorji z mentoricama na Filmskih počitnicah 2022 v Hiši Kulture v Sv. Antonu.

Projekte zavoda Otok Mreža evropskih festivalov Mladi selektorji za mlado občinstvo!, Evropsko nagrado mladega filmskega občinstva in Filmske počitnice v okviru mednarodnega projekta Filmski kot podpira program EU Ustvarjalna Evropa MEDIA.

Kje so naše ladje?

Splošna plovba je bilo slovensko ladjarsko podjetje, ki je imelo v svoji floti skupaj kar 86 ladij. V preteklem letu je podjetje dokončno zaprlo svoja vrata. Splošna plovba je bila edini slovenski ladijski prevoznik, njegove ladje pa so po vsem svetu prepoznali po simbolu Triglava na dimnikih.

Podjetje je bilo ustanovljeno 22. oktobra 1954. **Prva ladja Splošne plovbe** se je imenovala **Martin Krpan**. Zgrajena je bila leta 1910 na Švedskem, ponjo so leta 1954 v Rotterdam poslali njenega prvega kapitana, Baldomirja Podgornika. Ladja je bila primerna za plovbo po Sredozemskem morju. Prihod

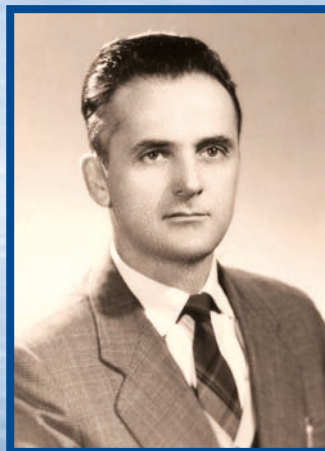

Motorna ladja Martin Krpan v ladjedelnici na Bernardinu okoli leta 1960.

ladje Martin Krpan v piransko pristanišče je bil prelomen zgodovinski dogodek, saj smo Slovenci s tem začeli uresničevati svoje pomorske ambicije in sposobnosti.

Istega leta je Splošna plovba kupila svojo **prvo veliko čezoceansko ladjo** z imenom **Rog**. To je bila **tovorna parna ladja**, ki je **prva izmed ladij Splošne plovbe obplula svet**. Zgradili so jo leta 1944 v Kanadi. Dolga je bila več kot 134 metrov, široka več kot 17 metrov in je lahko prevažala več kot 10.000 ton tovora.

Ladja Rog je pod poveljstvom **kapitana Baldomirja Podgornika** in s 43 člani posadke med letoma 1955 in 1956 preplula kar 28.000 morskih milj. Na poti je bila 150 dni. Med plovbo jo je v Tihem oceanu ujel močan tajfun. Čeprav so se štiri ladje v neurju potopile, se je ladja Rog rešila. Kot prva jugoslovanska ladja je pristala tudi na Japonskem, kjer so jo

▲ Prva slovenska čezoceanska tovorna parna ladja Rog.

◀ Baldomir Podgornik je bil poveljnik prve ladje Splošne plovbe Martin Krpan, prve čezoceanske tovarne parne ladje Rog ter motornih tovornih ladij Goranka, Trbovlje in Korotan.

▼ Ladja Kamnik in dimnik s simbolom Splošne plovbe

popravili. Ladja Rog je bila zelo pomembna, saj so na njej mladi pomorščaki pridobivali svoje prve izkušnje.

Potujoča razstava o šestih ladjah

V Pomorskem muzeju že dolgo skrbimo za ohranjanje slovenske pomorske dediščine. Od leta 2014, ko je Pošta Slovenije začela izdajati posebne serije šestih poštних znamk z naslovom *Slovenske ladje*, je kustosinja **Duška Žitko** vsako leto predstavila na znamki upodobljeno ladjo podjetja Splošna plovba. Razstava *SLOVENSKE LADJE – 6 ladij Splošne plovbe*, o vseh šestih ladjah in tudi njihovih soimenjakinah, je bila prvič postavljena leta 2019 v Piranu, od takrat pa je gostovala v različnih krajih po Sloveniji, Hrvaški in celo Črni gori. Ob vsakem gostovanju se razstava smiselno širi in dopolnjuje.

Kraji, kjer je razstava gostovala, niso bili izbrani naključno. Ladje podjetja Splošna plovba so bile poimenovane po slovenskih krajih in drugih zemljepisnih imenih. * *Veronika in Duška*

Razstava 6 ladij Splošne plovbe v Piranu (detajl)

Od 27. januarja 2026 je razstava

SLOVENSKE LADJE – 6 ladij Splošne plovbe in motorna tovorna ladja Trbovlje spet na ogled.

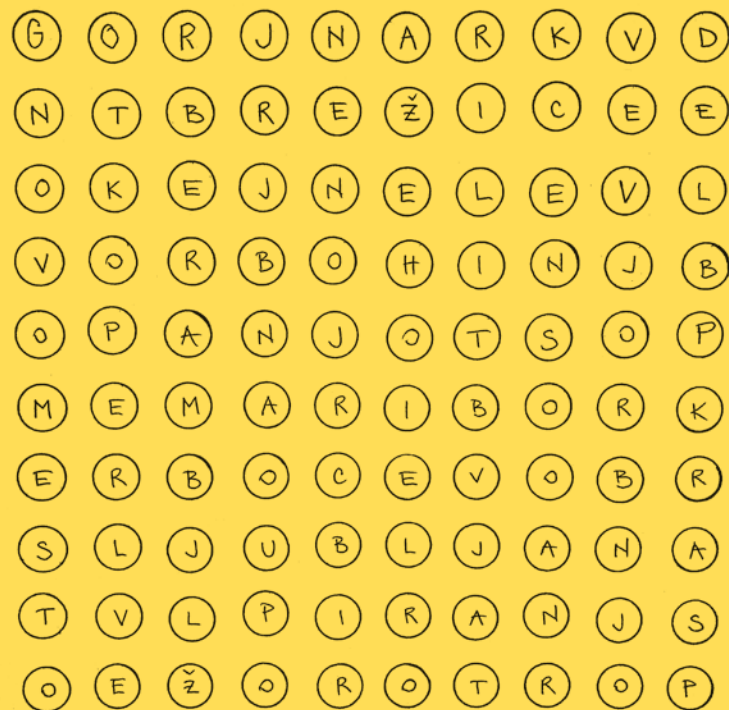
 Kje, boš odkril z reševanjem naloge.

V mreži besed poišči in prečrtaj imena ladij.

Neprečrtane črke ti bodo razkrile odgovor na vprašanje:

V katero mesto si lahko grem ogledat razstavo?

Poišči imena: PORTOROŽ, PIRAN, KOPER, POSTOJNA, BLED, BOHINJ, BOVEC, LJUBLJANA, MARIBOR, KRAS, KRANJ, ROG, BREŽICE, NOVO MESTO, VELENJE. *

Motorna tovorna ladja za prevoz razsutih tovarov PORTOROŽ (IV) je v floti Splošne plovbe plula od leta 2011 do leta 2017.

Center za azijske študije
ZRS Koper

Detektivsko odkrivanje daljnih svetov

Kitajski in japonski predmeti v muzejih so nepremični in molčeči v muzejskih vitrinah. Če pa si jih podrobneje ogledaš z očmi detektiva, lahko začnejo razkrivati **neverjetne zgodbe o daljnih krajih in časih**, od koder so prišli k nam. Preizkusi se tudi ti v vlogi detektiva!

1. detektivski korak: Kaj sploh je ta predmet?

Kulture Vzhodne Azije so se nekoč precej razlikovale od tistih, ki so jih naši predniki poznali v Evropi: po **navadah**, **oblačilih**, **hrani** in čisto **vsakdanjih predmetih**, ki so jih uporabljali. Nekatere od njih smo kasneje spoznali tudi v Evropi, recimo pahljače in ognjemete, nekatere pa še danes težko prepoznamo in včasih predstavljajo pravi izziv za muzejske detektive.

Oglej si nekaj takih predmetov
in poskusi ugotoviti, kaj so:

A – 1.) glasbilo, **2.)** stojalo za rože,
3.) vzglavnik za spanje

B – 1.) grelec za roke, **2.)** posodica
za nakit, **3.)** kletka za hrčke

C – 1.) škatlica za tablete, **2.)** golobja
piščal, **3.)** žvečilna igračka za pse

2. detektivski korak: Iz česa je predmet izdelan?

Ko so predmeti iz Vzhodne Azije začeli pogostejše prihajati v Evropo, so bili tukajšnji ljudje še posebej navdušeni nad nenavadnimi materiali, iz katerih so bili izdelani in ki jih v Evropi niso poznali: **SVILA**: nežna in zelo fina tkanina, ki ima posebno lep lesk. Svilo so pridobivali iz zapredkov* metuljev sviloprejk, ki so jih gojili posebej v ta namen.

PORCELAN: bela in steklasta masa, iz katere so na Kitajskem in Japonskem izdelovali najfinejšo posodo. Dolgo časa so kitajski rokodelci skrbno varovali skrivnost izdelave porcelana, v Evropi pa so si na vse pretege prizadevali proizvesti to tedaj izjemno drago snov.

LAK: lakirani predmeti so bili izdelani s tehniko skrbnega nanašanja velikega števila slojev posebne snovi, izdelane iz strupenega soka rastline kitajski loščevec. Včasih so nato te predmete še okrasili s tehniko rezljanja. ▼

* **Zapredek** (ali **buba**) je razvojna stopnja metulja, v kateri se gosenica preoblikuje v odraslega metulja.

Poskusi ugotoviti, iz katere snovi so izdelani predmeti, pod vsakega napiši ustrezno besedo: **SVILA**, **LAK**, **PORCELAN**.

3. detektivski korak: *Kdo in kdaj je predmet izdelal?*

Prav to je pogosto najbolj detektivski del zgodbe, ki jo pripovedujejo vzhodno-azijski predmeti. Kdo in kdaj je predmet izdelal, lahko velikokrat ugotovimo po t. i. »pečatih«, ki pa so bili na Kitajskem in Japonskem sestavljeni iz pismenk. Najpogosteje jih najdemo na porcelanu, kjer so z njimi svoje izdelke označile obrtne delavnice, ter na slikah, kjer so se z njimi podpisali mojstri slikarji; včasih so s svojimi pečati označili slike tudi njihovi lastniki. Dostikrat so pečati označevali tudi čas, ko je bil izdelek narejen, zapisano je bilo na primer ime tedaj vladajočega cesarja.

Alma Karlin

Foto: Narodna in univerzitetna knjižnica

4. detektivski korak:
Kdo je predmet prinesel k nam?

Evropa in Vzhodna Azija sta bili v zgodovini presenetljivo povezani. Kitajske predmete so v Evropo že vse od časov Starega Rima po t. i. svilni poti prinašali trgovci. Kasneje so v Vzhodno Azijo potovali tudi misijonarji, ki so hoteli tja širiti krščanstvo. Iz naših krajev je tako na Kitajsko že v 18. stoletju potoval jezuitski misijonar Avguštin Hallerstein (1703–1774), ki je postal celo svetovalec kitajskega cesarja za astronomijo in uradnik na kitajskem dvoru. Večina predmetov iz Kitajske in Japonske, ki jih danes hranijo slovenski muzeji, pa je v Slovenijo prišla v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja. Prinašali so jih popotniki, mornarji in misijonarji. Najslavnejša med zbiratelji azijskih predmetov sta bila Celjanka **Alma Karlin**, ki je sama potovala okrog sveta

(njeno zbirko hrani Pokrajinski muzej Celje), in pa mornariški častnik **Ivan Skušek ml.**, ki je s Kitajske po koncu 1. svetovne vojne prinesel ogromno zbirko kitajskih in japonskih predmetov (hrani jo Slovenski etnografski muzej). Skušekovo zbirko si do konca aprila 2026 lahko v Slovenskem etnografskem muzeju ogledate na razstavi *Azija sredi Ljubljane: Življenje Skušekove zbirke*. *

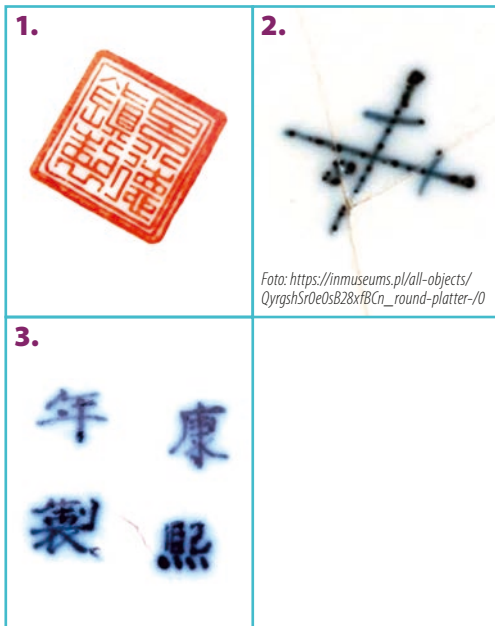

Foto: <https://inmuseums.pl/all-objects/QyrashSr0e0sB28xfBCn> round-platter-/0

**Poskušaj
prepoznati,
katero od oblačil
ima na fotografiji
oblečeno
Alma Karlin:**

Viri fotografij, kjer ni
drugače označeno:
Slovenski etnografski muzeji

Foto:
Pokrajinski
muzej Celje

[illegible]

Poskusi ugotoviti, kateri od zgornjih pečatov na porcelanu ne izvira iz Azije.

Članek je nastal v okviru projektov *Življenje Skuškovske zbirke: od dnevne sobe do virtualnega muzeja* (J6-4618) ter *Med misijo(nom) in muzejem – misijonarske zbirke v Sloveniji in njihov pomen danes* (J6-60114), ki ju financira Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Pohodniški izziv

Tokratni izziv ne bo obarvan gledališko, marveč pohodniško/kolesarsko oziroma izletniško. Martin Krpan in njegova kobilica nista sedela pred televizorjem in se nista potapljala v virtualnih svetovih svetovnega spleta. Hodila sta po naravi, iskala skrite poti in dihala sveži zrak. Ker je pa narava lahko tudi gledališka, pripovedna ali risarska kulisa, se med hojo ali kolesarjenjem po Krpanovih poteh, lahko ustaviš, dobiš navdih za zgodbo in jo zapišeš, narišeš utrinek pokrajine, odigraš Martinovo in kobilicino hojo/raziskovanje/premagovanje narave ...

Martin Krpan, ilustracija Toneta Kralja za naslovnico knjižne izdaje (Mladinska knjiga, 1954)

Nekaj namigov za raziskovanje Krpanovih poti

Po poteh Martina Krpana se lahko podaš po **Krožni Krpanovi poti**.

<https://www.zelenikras.si/s-kolesom-ali-pes/2018022214150937/krpanova-pot-na-blokah/>

Vsi tisti z veliko veselja in telesne zdržljivosti se lahko podate po **Veliki Krpanovi poti**, ki je dolga 100 kilometrov.

<https://slovenia-outdoor.com/velika-krpanova-pot/>

Razgled z vrha na Sveti Trojci, iz katere naj bi izhajal Martin Krpan, je veličasten: Pivška kotlina, vrhovi Snežnika, Nanosa, Vremščice in Planinske gore. V jasnem vremenu pa lahko uzreš tudi Jadransko morje.

<https://sloveniahiking.rocks/hikes/svetatrojica/>

Na predlaganih poteh boš izvedel/-la tudi kakšno novo in še nepoznano zanimivost iz življenja Martina Krpana in njegove kobilice. * **Samanta**

Gledališče
Teatro Koper
Capodistria

1911
POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

OSREDNJA
KNJIŽNICA
KOPER

BIBLIOTECA
CENTRALE
CAPODISTRIA

POKRAJINSKI ARHIV KOPER
ARCHIVIO REGIONALE DI CAPODISTRIA

otok

POMORSKI MUZEJ - MUSEO DEL MARE
"SERGEJ MAŠERA" PIRAN - PIRANO

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA DI CAPODISTRIA

Občina Isola
Comune di Isola

OBČINA PIRAN
COMUNE DI PIRANO

Občina Ankaran
Comune di Ancarano

Svetilnik / Kulturni občasniki za mlade zanesenjake / Letnik XIX, številka 3 / Izdajajo: Gledališče Koper, za izdajatelja Katja Pegan; Pokrajinski muzej Koper, za izdajatelja Marko Bonin; Comunità Autogestita Costiera della Nazionalità Italiana di Capodistria, za izdajatelja Alberto Scheriani; Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, za izdajatelja Luana Malec; Pokrajinski arhiv Koper, za izdajatelja mag. Nada Čibej; Otok, zavod za razvoj kulture in družbe, za izdajatelja Lorena Pavlič; Pomorski muzej – Museo del mare »Sergej Mašera« Piran – Pirano, za izdajatelja v. d. dir. Uroš Hribar; Znanstveno-raziskovalno središče Koper, za izdajatelja prof. dr. Rado Pišot / Uredniški odbor: Samanta Kobal (urednica /Gajbla/, info@gledalisce-koper.si), Tjaša Miklavčič (tjasa.miklavcic@pokrajinski-muzejkoper.si), Roberta Vincoletto (info@centrocombi.eu), Tina Škrokov (tina.skrokov@knjiznica-koper.si), Nada Čibej (nada.cibej@arhiv-koper.si), Lorena Pavlič (lorena.pavlic@isolacinema.org), Veronika Bjelica (veronika.bjelica@guest.arnes.si), Alenka Obid (alenka.obid@zrs-kp.si) / Lektorica slovenskega jezika Alenka Juvan / Tisk Tiskarna Vek Koper / Naklada 2.750 / Koper, februar 2026 / ISSN C506–158X / Na naslovnici: Martin Krpan reši Dunaj, foto Stanislav Zebec